

בית משפט לענייני משפחה בצפת

א"פ 24769-01-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אביבית נחמיאס

מבקש א.ל.
ע"י ב"כ עו"ד שולה אלמוזנינו זגורי

נגד

משיבים
1. משרד הרווחה והשירותים החברתיים - חיפה משרדי
ממשלה
2. נ.ל.
3. ש.ל.

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 33\(א\)\(4\)](#)

פסק דין

"אני רוצה שהמושכות על החיים שלי יחזרו אליי"

זוהי תמציתה של הבקשה שלפני, שעניינה בקשה לביטול אפוטרופסות שהוגשה ע"י המבקש, הסובל משיתוק מוחין וממוגבלות פיזית קשה, כנגד הוריו, אשר מונו בשנת 2015 כאפוטרופסים לענייניו הרכשיים.

כללי:

1. הבקשה לביטול אפוטרופסות, הוגשה על ידי א.ל. (להלן: "א"), באמצעות באת כוחו, זאת לאחר שהוריו (המשיבים 2-3) מונו כאפוטרופסים לענייניו הרכשיים בהתאם לצו שניתן ביום 19.3.15 (תיק א"פ 14-07-39737).
2. לטענת א', חרף מגבלותיו הפיזיות, הוא מסוגל לנהל את ענייניו הרכשיים ומעונין לקבל את המושכות על חייו באופן מלא.

3. להלן תפורטנה עמדות הצדדים והמלצת העו"ס. לבקשת א' (אותה הביע במהלך הדיון שהתקיים בפני), עמדתו תובא לאחר שתוצגנה עמדות שאר הגורמים:

המלצת התסקיר מיום 24.02.20:

4. מהתסקיר המפורט שהוגש לתיק עולה כי א', בן 24, מתגורר יחד עם הוריו בביתם ב*****. לא' אחות גדולה נשואה המתגוררת ביישוב סמוך.
5. לא' מגבלות פיזיות קשות – הוא לוקה בחולשה בארבע גפיים כתוצאה משיתוק מוחין, מבטו פונה מעלה, אינו מישיר מבט ומתקשה בראיה, מתנייד באמצעות כיסא גלגלים ממונע וזקוק לטיפול סיעודי מלא בכלל פעולות ADL, ואביו משמש כמטפל האישי שלו.
6. הוריו של א' התמנו כאפוטרופוסים לעניין רכושו בלבד, כאשר את ענייניו האישיים מנהל א' בעצמו אם כי מסתייע בהוריו בתחומים שונים ותלוי בהם במידה ניכרת. במהלך כל השנים הוריו של א' סועדים אותו ומסייעים לו בכל צרכיו. אביו מהווה עבורו מטפל אישי סיעודי, חרף מצבו הרפואי שהתדרדר בשנים האחרונות (בשל לקות ראייה קשה). לטענתו מתקשה להעסיק מטפל זר עבור בנו, מבחינה כלכלית ובשל חוסר מקום בבית.
7. בתסקיר תואר כי מיום מינוי הוריו לאפוטרופוסים לעניינים הכספיים, א' חווה כאב רב, חוסר עצמאות וכעס על עצם ההחלטה, אשר בעיניו אינו תואמת את יכולותיו ורמת עצמאותו.
8. עוד ציינה העו"ס כי לא' אינטיליגנציה תקינה, יכולת הבנה טובה, דעה צלולה, בעל מסוגלות להביע עמדותיו ורצונותיו ולפעול במידה מסוימת ובדרכו המיוחדת לטובת קידום ענייניו, אולם התרשמה כי נוכח קשייו בתחומים השונים ככל שא' לא יקבל תמיכות מתאימות, עלולים זכויותיו להיפגע שכן הוא עלול להתקשות במידה רבה בניהול ענייניו הכספיים.
9. העו"ס ציינה כי א' מדבר בשפה רהוטה ובאופן ענייני. קורא וכותב. אוטודידקט, מודע לזכויותיו ומצליח להביע עמדותיו. כן צויין, כי לא' יכולת לגייס אנשים לטובת קידום צרכיו ולהשתמש במשאבים ציבוריים וקהילתיים (כגון פניות ללשכת הרווחה, עמותות לקידום תעסוקה, האפוטרופוס הכללי, יעוץ משפטי, עיתונאים ואף חברי כנסת), זאת במסגרת מאבקו לביטול מינוי הוריו לאפוטרופוסים על ענייניו הכספיים ולמציאת מסגרת תעסוקתית.
10. העו"ס תיארה את מאבקו של א' למציאת מסגרת תעסוקתית ואת התגייסות הגורמים השונים לסייע לו בכך. ציינה כי התנהגותו של א' לעיתים נראית תובענית כאשר הוא דבק בנסינות להשיג את מטרותיו תוך קושי להתפנות לשאר העיסוקים, וכי לעיתים קרובות מצבו הרגשי מקשה עליו לחשוב בצורה רציונלית, והוא מביע כעס רב כלפי הוריו שמעוניינים לגונן עליו.
11. בתסקיר צויין כי מעבר לשירותי התעסוקה הוצע לא' לקבל טיפול רגשי ע"י סטודנט/ית לעבודה סוציאלית, וכן הוצעו לו שירותי סומכות. אך בשלב זה, חש כי אינו פנוי לכך ודחה את ההצעה.
12. העו"ס ציינה כי לצורך הגשת התביעה לביטול האפוטרופוס, פנה אליה א' ושיתף אותה במחשבותיו ורצונותיו על בסיס יומי, וקיבל מלשכת הרווחה ליווי אינטנסיבי מאוד, הכולל מספר ביקורי בית, לרבות ביקורים עם גורמים טיפוליים נוספים, ביניהם מפקח אגף

- השיקום, סמנכ"ל עמותת כוכב הצפון, עו"ד מטעם הייעוץ המשפטי, מנהלת הלשכה, ראש המועצה ועוד.
13. התנגדותו של א' לעצם המינוי הופנתה בעיקר לאביו והיתה מלווה בזעם רב, כעס, הטחת האשמות והפצרות. העו"ס ציינה שהיכוחים בין א' לאביו בעניין זה הובילו לאלימות כלפי הוריו (באחת הפעמים ניסה לדורסם עם כיסא גלגלים), לצד אמירות קשות ופוגעניות שלו בפניהם. מאידך, הודגש כי א' קשור מאוד להוריו, אוהב לבלות במחיצתם, מוצא בהם מקור תמיכה ונחמה והם עושים כמיטב יכולתם על מנת לרצות אותו ולספק לו את כל צרכיו, מעוניין להישאר לגור עימם וסרב לצאת למסגרת דיור של משרד הרווחה.
14. העו"ס המליצה להיעתר לבקשה לביטול האפוטרופוסות של ההורים, תוך הפנייתם להליך חתימה על יפוי כח לעניינים מסוימים, לרבות ניהול כספי קצבת הנכות וקצבת הניידות, כולל טיפול ברכבו של א', על כל הכרוך בכך (טיפול לרכב, ביטוחים והחלפה בעת הצורך), תכניות חיסכון לצרכיו העתידיים. לצד זה, המליצה על העברת תשלום דמי טיפול לאב עבור טיפול אישי בא' תחת הסדר קבוע ובסכום קבוע. את הכסף הנותר מהקצבה וכן את כספי המשכורת שלו מעבודתו ינהל א' באופן עצמאי ועל פי שיקול דעתו.

עמדת ב"כ היועמ"ש:

15. בדיון שהתקיים בפניי ביום 4.3.20, סברה ב"כ היועמ"ש כי א' אינו זקוק לאפוטרופוס מאחר שהוא יכול לנהל את ענייניו. יחד עם זאת, ציינה ב"כ היועמ"ש כי יש לדאוג ל"ירשת בטחון" לענייניו הכלכליים וליתן הוראות לעניין ניהול החשבונות והכספים.
16. עוד ציינה ב"כ היועמ"ש, כי המצב כיום בו מנוהלים שני חשבונות בנקים מכביד, מיותר וכרוך בעמלות, והציעה לאחד את החשבונות, להורות על המשך חיסכון לפיקדון הקיים, להטיל שונות ביחס לניהול החשבון (כגון הגבלת סכום משיכות, החזקת כרטיסי אשראי/שיקים ועוד), ליתן הוראות מגבילות לגבי הפיקדון הקיים בחשבון, חרף התנגדותו של א', ולהעביר סכום בהתאם לשק"ד בית המשפט, לחשבון הוריו לטובת טיפול האב. אשר ליפוי כוח בחשבון, מדובר בפעולה שא' צריך לעשות כפעולת הבעת רצון אישית ואין מקום לעשות זאת באמצעות צו.

עמדת ההורים:

17. ע"פ המתואר בתסקיר, אביו של א' הסביר כי הגישה לחשבון הבנק של א' מוגבלת והוא אינו יכול להשתמש בכסף עבור א'. לטענתו, חשבון האפוטרופוס מהווה נטל וסרבול הן עבור א' והן עבור הוריו, ובפועל אינו נגיש לשימוש האישי של א'. האב לא מתנגד לביטול מינוי האפוטרופוס, אלא שמבקש להמשיך לדאוג לניהול כספי הקצבה של בנו עבור צרכיו השונים העכשוויים והעתידיים ובהתאם לפרטה. לטענת האב א' אינו מסוגל לנהל את ענייניו הכספיים והוא מתקשה להעריך כסף, מתקשה עם חישובים בסיסיים ולבטח יתקשה להתמודד עם חישובים ופרוצדורות כלכליות מורכבות. עוד ציין שהוא ילדוטי במחשבתו והבנת צרכיו ומכאן קיים חשש כי ינוצל.
18. בדיון שהתקיים בפניי, טען האב שהוא אינו מתנגד שא' ינהל את החשבון, אך ברצונו להיות בפקוח עליו על מנת לוודא שהבן יתייעץ עמו הכל מתוך דאגה לבנו. האב הוסיף שלמרות

- שהוא חי מקצבת נכות ומצבו הבריאותי אינו תקין, הוא ממשיך לטפל בבי ובכך לחסוך כסף על מנת שאם בעתיד יזדקק לעובד זר – יכול לממן זאת. כן הדגיש האב כי בתו הבכורה מסודרת כלכלית, וכי א' הוא הילד היחיד שהוא צריך לדאוג עבורו.
19. אמו של א' ציינה בפני העו"ס שהיא מקבלת ומבינה שזהו רצונו החזק של בנה. יחד עם זאת, הביעה חשש שבנה ינוצל ע"י אנשים שונים, אליהם יפנה בעתיד לקבלת סיוע במשיכת כספים או פרוצדורות כספיות אחרות. להערכתה א' "לא מבין עד הסוף למה הוא נכנס", אם כי לדבריה, כל עוד הם בחיים ימשיכו להעניק לו תמיכה וליווי ככל שיצטרך. על עמדה זו חזרה במעמד הדיון.
20. העו"ס ביקשה אף את עמדת אחותו של א', ב'. האחות ציינה בפני העו"ס כי א' בחור פיקח, יודע להביע עמדתו ורצונותיו, אך הוא לא תמיד מבין את החיים כפי שהם באמת ומתקשה לעיתים לחשוב באופן מציאותי, נכון ורציונלי. לעיתים קרובות מבטא אימפולסיביות ופועל באופן רגשי ופחות הגיוני. מאבקיו של א' לטעמה, נעשים כדי להוכיח, יותר מהכל, שהוא מסוגל, גם כשבסיס המאבק הינו תפל והעניין עצמו אינו עקרוני לא'. הוסיפה שא' זקוק לתמיכה בקבלת החלטות ולהכוונה, וכאשר הוא רוצה להשיג את מבוקשו הוא אינו פתוח לשמוע את דעתם של אחרים וללמוד מניסיונם וקשה מאוד עד כמעט בלתי אפשרי, להניעו לשיתוף פעולה.
21. יצויין כי לאחר הדיון הגישו ההורים הודעה לתיק בה טענו שבנם שינה את התנהגותו לטובה והחל לכבד את הוריו, הביעו התנגדות לאיחוד חשבונות הבנק בשל השוני באופן ניהולם וביקשו להיות מיופי כוח בשני החשבונות. כן ביקשו להותיר את האפשרות להנפקת פנקסי שיקים, להגביל את האפשרות להוציא סכומים מכרטיס האשראי עד לסך של 1000 ₪, וביקשו שלא יהא צורך באישור שיפוטי לשם השימוש בחסכונות והתחייבו שהדבר ייעשה בהסכמתם בלבד לשם סיפוק צרכיו של א'.

עמדת המבקש:

22. במהלך הדיון הדגיש א' כי עניין המינוי מפריע לו. הוא גילה הבנה לחששם של הוריו ורצונם להגן עליו, אך יחד עם זאת הדגיש שהוא מעוניין להשתחרר מההגנה הזו, שכן היא איננה מביעה את רצונו החופשי ולא נותנת לו חופש פעולה. א' ציין את רצונו לחוש שליטה גבוהה יותר על ניהול רכושו. עוד הוסיף הוא כי הוא מוכן לתת לאביו יפוי כח על הקצבאות וכי הוא לא יבטל זאת אלא אם כן הוא יתחתן. לדבריו מלבד הכסף שמרוויח מעבודתו אין לו התנגדות ששאר הכסף ישאר בחשבון לצורך חשיבה עתידית. א' ציין כי אין לו בעיה "לחשוב כלכלית", אולם עד היום לא ניתנה לו האפשרות המעשית לכך, שכן לא ניהל את החשבון באופן עצמאי. עוד טען הוא שעם השחרור וקבלת העצמאות, יתחיל לחשוב "כלכלי ועתידני" ובמידה ויצטרף את הכסף ידע לאן לפנות.
- לאחר הדיון הגיש לתיק הודעות (הן באופן עצמאי והן באמצעות ב"כ), בהן ציין כי היה נסער במעמד הדיון וכי מסכים שאביו יהיה מיופה כוח בחשבונות הבנק שלו, אולם ביקש שלא תהיה רשת בטחון על הכספים והחסכונות, ופורט האופן בו מבקש א' לנהל את שני החשבונות.

23. בסיום הדיון שהתקיים צויינה התרשמותי בדבר יכולתו של א' לנהל את ענייניו יחד עם זאת, התבקש האב להעביר מסמכים בנקאיים והתבקשו עמדות הצדדים בטרם הכרעה, וזאת על מנת לקבל החלטה מושכלת בעניין רשת הביטחון שתינתן לניהול ענייניו הכלכליים של א'.

דיון והכרעה

24. מינוי אפוטרופוס לאדם הינו מהלך דרמטי. תנאי מקדמי למינוי כאמור, הוא זה הקבוע [בסעיף 33\(א\)\(4\) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות](#), התשכ"ב-1962, ובמסגרתו על בית המשפט לבחון האם האדם שמבוקש למנות לו אפוטרופוס, "איננו יכול, דרך קבע, או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם ואין מי שמוסמך או מוכן לדאוג להם במקומו".

25. במקרה זה התשובה לשאלה זו מורכבת: ככלל, א' יכול לדאוג לענייניו, אולם **לא לכל העניינים** ובנוסף – **יש מי שמוכן לדאוג להם במקומו** במקרה זה – אביו, אולם לא תמיד יש שיתוף פעולה ביניהם, וא' איננו מקבל את המצב בו אביו ידאג במקומו לענייניו הרכושיים.

26. בהתאם לתיקון מס' 18 [לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות](#) שפורסם ביום 11.04.16, בהנחה שהאדם לא הפקיד יפוי כוח מתמשך שערך, השאלות שעל בית המשפט לבחון בטרם המינוי הנן כדלקמן:

א. האם ללא המינוי עלולים להיפגע זכויותיו ו/או צרכיו ו/או אינטרסים אחרים של המבקש.

ב. האם ניתן להשיג את מטרת המבוקש ולשמור על טובתו של המבקש בדרך הפוגעת פחות בזכויותיו, חירותו ועצמאותו.

ג. ככל שהאדם אינו מסוגל לנהל את ענייניו אך מסוגל לקבל החלטות בקשר אליהם, ימונה אפוטרופוס בנסיבות מיוחדות ובלבד שאין מי שמוכן ומסוגל לסייע לאדם לדאוג לענייניו בלא מינוי.

27. תיקון 18 מציב, אם כן, שתי מסננות מרכזיות לאורן יש לבחון את הצורך במינוי אפוטרופוס: **עקרון הצורך** – קביעה כי ללא המינוי ייפגעו הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם. **עקרון השימוש באמצעי הפחות מגביל** – הגבלה מינימאלית ככל האפשר, של השליטה בחיי האדם, וקביעה כי לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס באמצעות חלופות המגבילות פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו של האדם.

28. עקרון נוסף שנקבע בתיקון 18 לחוק הינו עיקרון ההשתתפות בהליך. במקרה זה א' היה זה שיזם את הליך ביטול האפוטרופוסות באמצעות פניה לבית המשפט, התייצב לדיון ושטח טענותיו בכתב ובע"פ.

29. הרציונל העומד בבסיס שינוי החקיקה, הינה ההבנה כי הגבלת הכשרות שנועדה לסייע לאנשים שאינם מסוגלים לדאוג לענייניהם ולהגן עליהם מפני ניצול ופגיעה, הפכה לא אחת, לכלי המגביל את זכויותיהם ואת חירותם של האנשים לקבל החלטות בנוגע לגופם ולרכושם, או לבצע פעולות בקשר להם (ר' [תמ"ש 19950-05-15 היועמ"ש נ' פ.ה מיום 5.1.16](#). פסק הדין התייחס לתיקון 18 לחוק).

30. במקרה שלפני, הקושי נעוץ במספר מישורים :

א. האחד – צרכיו של א' מורכבים. א' סובל מנכות קשה, צרכיו רבים, הכנסותיו גבוהות, ויש צורך בהסדרת תשלום לגורמים רבים ושונים, דאגה לחסכוניות, אפיקי השקעה, החלפת רכבים וטיפול בהם וכיוב'.

ב. השני – במישור הרפואי - התחום בו לא מונה אפוטרופוס - למרבה הצער, מטופל בצורה המנוגדת לטובתו של א' :

זכור, צו המינוי ניתן רק לעניינים הרכושיים. בתסקיר צויינה דאגתו של האב במישור הרפואי. האב טען כי ענייניו הרפואיים של א' מוזנחים בשל עקשנותו וחוסר רצונו לבצע ניתוחים להארכת גידים ברגליים, פיזיותרפיסטיות וטיפול שנייניים. העו"ס ציינה שההורים מתקשים לקבל את שיתוף הפעולה שלו בענייניו האישיים והוא מתנגד בכל תוקף שיתערבו לו בהם. גם האחות טענה כי לטעמה א' מזניח את מצבו הרפואי, אינו הולך לפיזיותרפיה כפי שנדרש, טיפולי שניניים וטיפולים רפואיים אחרים על מנת לשפר את מצבו הפיזי, הגם שהן ההורים והן האחות הביעו נכונות לתמוך בו בכל עניין.

ג. השלישי – מצבו הרגשי של א' – בתסקיר צויין כי א' בעל מסוגלות מסוימת לעסוק בכספיו, אם כי, נדרש לתמיכות על רקע מצבו הרגשי, המביא אותו לפעול באופן אימפולסיבי, הבנה ומודעות חלקית למצבו וקושי לתכנון עתידי של כספיו בהתאם לצרכיו המורכבים.

העו"ס ציינה בתסקיר כי לצד חוזקותיו בתחומים השונים, עקב מגבלותיו הפיזיות המורכבות, קשיים בניידות לצד פערים לימודיים משמעותיים וקושי בניהול כספים, א' זקוק לאדם אשר יסייע לו בכך. עוד ציינה כי מצבו הרגשי לעיתים קרובות מוביל אותו לתגובות אימפולסיביות, תובענות גבוהה כלפי סביבתו, נוקשות מחשבתית ואי שקט רב. להתרשמות העו"ס, באי מתן תמיכות מתאימות עלול א' להתקשות במידה רבה בניהול ענייניו הכספיים ובכך עשויות להיפגע זכויותיו.

31. "מינוי אפוטרופוס לאדם... יש בו משום פגיעה והצרה של האוטונומיה הנתונה לאדם... הפגיעה באוטונומיה של הפרט בעצם המינוי ברורה. לא בנקל תיעשה פגיעה זו מתוך ההכרה של שיטתנו בכבוד האדם, בחירויותיו..." (ע"א 4377/04 הולצברג נ' מירז, פ"ד סב (2) 661 (2007)). כך נפסק לפני תיקון 18 ובוודאי שהדברים נכונים ביתר שאת, לאחר התיקון לחוק, שהעניק מקום מרכזי יותר לרצונו של האש"א, למעמדו בהליך ולשמירה על עצמאותו במידה רבה האפשר.

32. מכוח קל וחומר, הדברים נכונים במקרה שלפני, בו קיים פער בין הרצון העז והמובן לעצמאות, היכולות הקוגניטיביות, היכולת להביע רצון ולקבל החלטות, לבין המוגבלות הפיזית הקשה כמו גם הקשיים הרגשיים וההתנהגותיים, ונסיון העבר, הכל כפי שפורט לעיל.

33. במהלך הדיון התרשמתי מיכולת הביטוי הגבוהה של א' ומרמת האינטליגנציה שלו. למרות הדיבור האיטי והקושי הפיזי לבטא את המילים, כאשר המילים יוצאות מפיו מתבררת משנתו הסדורה: רצון עז וברור לביטול האפוטרופוס והחזרת השליטה על ניהול רכושו.
34. א' דיבר ארוכות, כפי שפורט בפרוטוקול, וניכר כי הותרת המינוי טורדת את מנוחתו ונתפסת בעיניו כפגיעה אישית יומיומית. א' מפרש את דאגתם של הוריו כהגנה שמונעת ממנו לפעול כרצונו. והדגיש את הרצון "שהמושכות על החיים שלי יחזרו אליי." עוד ציין א' שהוא סומך על הוריו ומעריך את אופן טיפולם אך הוא מעוניין לחיות את חייו באופן עצמאי ולצאת ממעטפת ההגנה של הוריו לדבריו אם לא ישתחרר, לא יוכל ללמוד לעולם להיות עצמאי וללמוד להתנהל כלכלית.
35. ובלשונו של א':

"אני רוצה להגיד שאפוטרופוס מפריע לי (בוכה).

אני יודע שזה מפריע להורים הם חוששים והם באים להגן עליי, אבל אני רוצה להשתחרר מההגנה הזאת כי אני חושב שההגנה הזאת לא מביעה את רצונו של האדם לידי ביטוי, היא לא נותנת לי חופש ודמוקרטיה, היא לא נותנת לי חופש פעולה, היא לא נותנת לי לנשום.

אמרתי לאבא שאני נותן לו ייפוי כוח, אני מוכן לתת לו ייפוי כוח על הקצבאות שלי וגם הבטחתי לו ליד עורכת הדין שלי שהייתה נוכחת שאני לא מבטל את הייפוי כוח אלא אם כן אני מתחתן...

אני יודע שגובה הקצבאות שלי הוא כ-12,000 ₪.

לגבי המשך החיסכון, אין לי בעיה שהחיסכון ימשיך וישאר לחשיבה עתידית, חוץ מהכסף של העבודה שאני רוצה אצלי אין לי שום בעיה ששאר הכסף יישאר בחיסכון לצורך חשיבה עתידית.

אני מביטח שבעקבות השחרור אתחיל לחשוב כלכלית ועתידית. אין לי בעיה לחשוב כלכלית.

אין לי בעיה שימשיכו החסכונות שקיימים היום, גם של ה-1,500 ₪ וגם של ה-1,000 ₪.

בקשר להצעת עורכת הדין שלי שחיסכון יהיה סגור באופן שרק באישור בית משפט ניתן יהיה לפדות אותו, אני סומך על עצמי שברגע שאני אצטרך את הכסף אני יודע לאיפה לפנות.

הרבה שנים מאז האפוטרופוס לא ידעתי מה זה לשבת מול שופט, כשישבתי מול השופט קימלמן והייתי בלי עורך דין הרגשתי שאני אומר לו כן אחרי שהוא הכריע הרגשתי מבואס וחשבתי שעשיתי טעות ועכשיו הטעות התחילה להתבהר, כי עובדה ש-6 שנים מאז שזה קרה אני לא שותק, אני רק במחאה.

אני רוצה שהמושכות על החיים שלי יחזרו אליי."

36. הדברים מדברים בעד עצמם.
37. העו"ס הדגישה בתסקיר את התנגדותו הרבה של א' להיחשב לאדם שמונה לו אפוטרופוס. עוד ציינה כי מהיכרותה עמו, זו הסיבה העיקרית לבקשתו, אשר בבסיסה עומד רצונו לחוש שליטה גבוהה יותר על חייו, בכלל ובפרט בענייני כספיו.
38. **אשר לחלופות:** אלה נשקלו ע"י העו"ס, וזו התרשמה כי מינוי תומך בקבלת החלטות עלול להגביר את המתח בין א' להוריו וכי מינוי כאמור אינו תואם את אופיים של הצדדים ואת מערכת היחסים ביניהם. כן נבדקה אפשרות למנות את האחות כתומכת בקבלת החלטות, לענייניו האישיים אולם, למרות הסכמתה, א' סירב לכך. אף העו"ס התרשמה מקושי ליצור שיתוף פעולה וכי ככל שיהא ביניהם שיתוף פעולה, זה יעשה ללא מינוי, אלא במסגרת תמיכת המשפחה, הקיימת בכל מקרה.
39. בשקלול כל האמור לעיל, נוכח התרשמותי מהצדדים ונוכח המלצות התסקיר, הכף נוטה לביטול האפוטרופוסות תוך קביעת אביו של א' כמיופה כוח בשני חשבונות הבנק, ומתן הוראות ספציפיות לניהול חשבונות הבנק.
40. **תחת פתרון דיכוטומי של מינוי אפוטרופוס או אי מינוי – מאפשר כיום החוק לתפור לכל אדם "חליפת הגנה" ייחודית ומתאימה לצרכיו וטובתו במובן הרחב תוך שמירה מירבית על עצמאותו. לטעמי, זהו אחד היתרונות הגדולים ביותר שמאפשר כיום תיקון 18 לחוק.**
41. שוכנעתי כי פתרון זה, יאזן בין זכויותיו של א', בראש ובראשונה בין כבודו כאדם, חירותו האישית ותחושת העצמאות שלו, לבין מתן הגנה ברורה, וקביעת "רשת בטחון" אשר תוודא כי עם ביטול המינוי לא יפגעו זכויותיו ואינטרסים כלכליים אחרים שלו כמצוות החוק. בכך ניתן יהיה להשיג את מטרת המינוי בחלופה הפוגעת בצורה המינימאלית בזכויותיו.
42. למרות רצונו של א', שוכנעתי, כי יש להגן עליו מפני סיכון כלכלי משמעותי. סיפוק צרכיו (חלקם צרכים קיומיים), מחייב שימוש מושכל בהכנסותיו וקצבאותיו. נכותו הקשה, מורכבות הפעולות שנדרשות לשם שמירה על זכויותיו והכנסותיו הגבוהות, ונסיון העבר בכל הנוגע לקבלת ההחלטות בתחום הרפואי מחייבים הטלת מגבלות על החשבון בו מופקדות קצבאותיו. את הרצון לעצמאות כלכלית ואת הנסיון שא' מעוניין, בצדק, לצבור - יוכל לממש במידה רבה באמצעות חשבון בנק נוסף.
43. המלצות התסקיר מקובלות עלי. ניכר כי העו"ס מבינה היטב את המורכבות המשפחתית תוך מתן מקום ראוי ומכבד לצרכיו של א' ורצונותיו. אני רואה לנכון לאמץ את ההמלצות תוך קביעה ברורה של הכללים והמגבלות לפיהם ינוהלו חשבונות הבנק של א'.
44. בנסיבות אלה, אני מורה כי בד בבד עם ביטול האפוטרופוסות, חשבונותיו של א' ינוהלו באופן הבא:
- א. ח-ן מס' 398547 – ימשיך להיות החשבון בו מנוהלים הכספים ע"י א'.
 ההכנסות לחשבון זה יעמדו ע"ס של ₪1,500 אשר יועברו מחשבון הבנק הנוסף (אליו נכנסות הקצבאות השונות), בהוראת קבע. לחשבון זה יכנסו הכנסותיו של א' מעבודתו (סכום שנע כיום בין 2500 ₪ - 3700 ₪). מחשבון זה ישולמו כל ההוצאות של א' אשר משולמות לצורך עבודתו לרבות תשלום לנהג, הוראת קבע לדלקן ושאר

ההוצאות עבור רכבו של א'. בנוסף, יועבר מהחשבון מדי חודש סך של 1,000 ₪ לפיקדון (כפי שנעשה כיום). השימוש בכספי הפקדון (לרבות בכספי הפקדון שנחסך עד כה), ייעשה בחתימתם של א' ואחד מהוריו ללא צורך באישור שיפוטי מעבר לכך.

מחשבון זה ניתן יהיה להנפיק שיקים וכרטיס אשראי. יחד עם זאת השימוש בכרטיס אשראי יוגבל לסך של 1000 ₪ בחודש ובנוסף, אני מורה כי מחשבון זה לא יכובדו שיקים שהסכום הנקוב בהם יעלה ע"ס של 1000 ₪.

ב. ח-ן מס' 398237 : לחשבון זה תועברנה הקצבאות השונות אשר מגיעות כיום לסך של כ 12,000 ₪. מחשבון זה יועבר מדי חודש סך של עד 5,500 ₪ לחודש להוריו של א' עבור הטיפול בו. ככל שבעתיד ישכור א' שירותים של מטפלת, תחת התשלום להוריו ישולם מחשבון זה שכרה של המטפלת. מחשבון זה תהא הוראת קבע בסך של 1,500 ₪ לטובת חשבון הבנק הראשון. ביתרה ניתן יהיה לעשות שימוש לצרכיו של א'.

ג. א' יהיה הבעלים של שני החשבונות אולם אביו יהיה מיופה כוח בשניהם.

ד. שני החשבונות ינוהלו ביתרת זכות בלבד.

45. על מנת לשמור על פרטיותו של א' – ניתן להמציא פסיקתא לחתימה לשם המצאתה לבנק.

46. בניגוד לעמדת ב"כ היועמ"ש, אין מקום להורות על איחוד החשבונות גם אם הדבר כרוך בתשלום עמלות, וזאת נוכח אופיים השונה של החשבונות כפי שפורט לעיל.

סוף דבר:

47. אשר על כל האמור לעיל, אני מורה כדלקמן:

ד. צו מינוי אפוטרופסות מיום 19.3.15 מבוטל.

ה. תחת זאת יחולו ההוראות שנקבעו בסעיף 44 לפסק הדין.

48. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ג תמוז תש"פ, 15 יולי 2020, בהעדר הצדדים.

אביבית נחמיאס 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)